

ΝΑΖΟΡΑΕΡΟΥ με αφορμή τα έργα του Θεωρή Λάλου

[Υπάρχουν πολλοί ιαπωνικοί μύθοι, παλαιοί και παράξενοι, για το μαγικό αποτέλεσμα που έχουν ορισμένες πράξεις του νου μας. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνεται, χωρίς να ορίζεται με σαφήνεια, από το ρήμα «ναζοραέρου»- όρος που δεν μπορεί να αποδοθεί ικανοποιητικά από καμιά λέξη δυτικής γλώσσας, γιατί αναφέρεται σε πολλές μορφές μμητικής μαγείας και σε πολυάριθμες πράξεις θρησκευτικής πίστης. Οι τρέχουσες αποδόσεις του «ναζοραέρου», σύμφωνα με τα λεξικά, είναι «μμούμαι», «συγκρίνομαι», «εξομοιώνομαι». Η εσωτεριστική όμως σημασία της λέξης είναι: «υποκατάσταση μέσω της φαντασίας ενός αντικειμένου ή μιας δράσης από κάτι άλλο, με σκοπό να προκληθεί ένα μαγικό ή θαυματουργό φαινόμενο».]

Κείμενα από την Ιαπωνία- Λευκάδιος Χερν (μετ. Σωτήρης Χαλιναΐας)

Κρατώ τη λέξη «ναζοραέρου» για φυλαχτό. Ψάχνω να βρω τη δράση που θέλω να υποκαταστήσω, που αδυνατώ να πραγματοποιήσω. Δεν θέλω ούτε να χτίσω ένα βουδιστικό ναό, ούτε να διαβάσω τους έξι χιλιάδες εφτακόσιους εβδομήντα έναν τόμους των βουδιστικών κειμένων, πόσο μάλλον να ανταποδώσω το κακό που μου έκανε κάποιος. Θα αρκούσε ένα χαλίκι μπροστά στο άγαλμα του Βούδα ή μια ώθηση της περιστρεφόμενης βιβλιοθήκης που περιέχει όλους τους τόμους ή μια κούκλα από άχυρο τρυπημένη με πρόκες μήκους 10 εκατοστών. Με τη συμβολή της διακαούς επιθυμίας για το αποτέλεσμα, μπορεί και να τα κατάφερνα. Τώρα όμως; Ποιο είναι το μαγικό ή θαυματουργό φαινόμενο που αποζητώ να προκαλέσω;

Θέλω να ξεχειλώσω τ' όνειρο. Να ξεχειλίσω τ' όνειρο. Να γίνω ρευστή και να κυλήσω από τα ερείπια της Δύσης μέχρι την παράδοση της Ανατολής. Να γίνω χρώμα λόφος και γκρεμός. Κιμονό και ν' αγκαλιάσω ένα άγνωστο γυμνό σώμα. Να γίνω δέντρο, φύλλο και καρπός. Μνήμη και σκιά. Σκούπα στα χέρια σου στα πόδια σου στο πάτωμα του αέρα. Γραμματόσημο. Χάρτης και χαρτί. Ιδεόγραμμα «**που ζει, μιλάει, χειρονομεί- μια μορφή που κλαίει στα μάτια των περαστικών, λέξη που χαμογελά ή μορφάζει σαν πρόσωπο... που κατεβαίνει από την πινακίδα και κουβεντιάζει με τους ανθρώπους**».*

Από τον ορισμό του «ναζοραέρου» κρατώ τη φαντασία, το θαύμα, τη μαγεία, το κάτι άλλο και βουτάω. Βαθειά. Δεν θέλω να καταλάβω. Ούτε να ορίσω. Μόνο να νιώσω. Πως είμαι ρευστή και κυλάω από τα ερείπια της Δύσης στα βάθη μιας άγνωστης Ανατολής. Τα πόδια μου πατάνε πάνω σε καμβάδες. Πατημασιές έντομα κόκκινα. Περιμένετέ με. Γιατί τα ίχνη μου τρέχουν πιο γρήγορα από μένα; Πάμε να ρουφήξουμε λουλούδια πάνω στα ρούχα μιας γκέισας. Να λερώσουμε το ηλιοβασίλεμα, να του κρεμάσουμε κεράσια στ' αυτιά. Είμαι ένα χρυσό χτένι στα μαλλιά του, ένα ξύλινο σανδάλι που πάει και πάει κι αφήνει πίσω του καφέ, αχνιστό πορτοκαλί, κίτρινο λευκό και πράσινο που κλαίει. Μαύρο που αντέχει. Γκρίζο μωβ που απορεί. Είμαι τραμπάλα κόκκινη γραμμή. Από τη μια μεριά γέρνουν οι τρεις, από την άλλη γερνώ εγώ, ίδια με μουτζούρα, με εύθραυστη κλωστή. Μη με σπας, λύσε με. Χάιδεψε τους κόμπους, σκαρφάλωσε ή κατρακύλα εκεί που άλλο δεν έχει.

Είμαι βάρκα, χέρι και κουπί. Λευκή σκιά κι εγκλωβισμένη πάνω σε δίχτυ, γεμάτο μ' εμένα ή την έλλειψή μου. Είμαι το ξόρκι ή το κακό; Η φοβέρα, το φόβητρο ή ο φόβος; Αν θέλω είμαι όργανο, νότα, μουσική, είμαι στα χέρια σου, με λένε σαμισέν, αν θέλεις θα μ' ακούσεις. Είμαι ένα φλιτζάνι τσάι, διψάω, δως μου γεύση, μυρωδιά, χείλη να φιλήσω. Είμαι η πολυθρόνα που πάνω της κουνιάζεις ποζάρεις δε γελάς. Τι σκέφτεσαι; Είμαι όσα δε λες κι όσα στο κάδρο δε χωράνε.

Είμαι αυτό που βλέπεις κι αυτό που δεν φαντάζεσαι. Ένας σιωπηλός φόνος πίσω από χαρτί περιτυλίγματος, η βελόνα που έραψε το τραύμα, το αίμα που περίσσειψε, η αδέξια πινακίδα μου, μια πρώην κραυγή, το σχήμα που επιλέγεις να της δώσεις. Μια ανάποδη βροχή, πέτρα, ξέφτι, σύννεφο. Είμαι εγώ κι ο διπλανός μου. Άγνωστοι, αλλιώτικοι και ξένοι. Μας τοποθέτησε δίπλα δίπλα ένας περαστικός, μα αναγκαίος συνειρμός. Γίναμε συγγενείς εξ αίσθησης, εκ χρώματος, εκ μιας ιδέας. Αγάπησέ με.

Είμαι ένα βιβλίο που δεν τελειώνει. Πιάσε με. Ξεφύλλισε με. Γράψε με. Είμαι ο καθρέφτης σου, η ψυχή και τ' άδυτά της. Η ευχή κι η κατάρα που κουβαλάει. Να σου δείχνει πάντα ό,τι δεν μπορείς μόνος σου να δεις. Το αποτύπωμα του ορίζοντα πάνω σου.

Είμαι χαϊκού. Γοητευμένο και περαστικό. Σκουπίδι ποίημα συλλογή. Το κλάμα ενός μωρού κι η αδιαφορία σου. Ο έρωτας που στα γόνατα σου χουζουρεύει. Σου δίνομαι, σου κρύβομαι, συμπλήρωσε με. Είμαι τα λόγια που αντάλλαξαν, παλιό παιχνίδι, ζευγαράκια. Το θεαματικό, το λίγο, το φιλί, ο παράδεισος και το κλειδί του. Είμαι το διαμάντι που ψάχνω, λάσπη και όνειρα. Φωτογραφίες παλιές, ο κόσμος που περνάει να 'μαι κι εγώ. Είμαι το λάθος μου, ένα φτάνει πια, το φτάνει γι' απόψε.

«Ναζοραέρου» δεν θα πει **«μιμούμαι», «συγκρίνομαι», «εξομοιώνομαι»**. Θα πει είμαι. Μια διακαής επιθυμία. Να σε αγγίζω ακόμη κι όταν δεν σ' έχω. Να μπορώ να ονειρεύομαι με μάτια ορθάνοιχτα. Να μην ξεχνάω τ' όνειρό μου. Να το ξεχειλώνω και να το ξεχειλίζω. Να μπορώ να το κάνω παραμύθι, λέξη, χρώμα, πίνακα, ζωή. Κι αυτό να μην τελειώνει. Όπως δεν τελειώνει ο ορίζοντας, οι εικόνες του ρευστού κόσμου, η γοητεία που ασκούν πάνω μας οι σκιές, τα χρώματα, τα όμορφα μυαλά, οι γενναιόδωροι άνθρωποι. Όπως δεν τελειώνει ποτέ η δημιουργία ενός έργου. Μόνο εξελίσσεται. Στο νου του εμπνευσμένου δημιουργού και στο αδηφάγο βλέμμα που το συνταξιδεύει.

Σ' ευχαριστώ Θεοδωρή που μου δίδαξες μια καινούργια λέξη. Ναζοραέρου. Είμαι. Γιατί δεν μπορώ να κάνω αλλιώς.

Μάρα Τσικάρα